

Helse- og atferdsundersøkelsen hos Sheltie

Oslo 24.01.2015

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for Sheltie er nå ferdig. Denne rapporten er en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Vi har hovedfokus på viktige/ hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er ubetydelig slik at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”.

Presentasjon av resultater

Resultatene er noen ganger oppgitt som prosenter og noen ganger som et antall. Besvarelser som er angitt i prosenter kan noen ganger gi et ganske grovt bilde. Spesielt vil det i **undergrupper** med lave tall kunne gi et feil inntrykk. Det kan f.eks. vise seg som veldig høye prosenter f.eks. «100%», men som faktisk bare består av en hund eller to- hvis det blir regnet ut i fra forekomsten av et spesielt symptom. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albuledsdysplasi og begge haltet (=100%). Det er åpenbart at slike prosenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser prosenter i sammenheng med antall hunder i gruppen som en uttaler seg om.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er ment å spesifisere for de som har svart ja på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål –likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet.

Undersøkelsen er en **oppsummering av eiernes besvarelser** og gir forhåpentligvis et godt uttrykk for den reelle situasjonen i rasen. Vanligvis er det ingen grunn til å tro noe annet. Det går imidlertid fram noen steder at alle ikke har svart på alle spørsmål. Årsaken til dette er uklart, man kan skyldes at en ikke finner et alternativ som passer.

Antall svar og svarprosent

I undersøkelsen kom det inn 835 besvarelser. Alle har ikke svart på alle spørsmål-antallet svar kan derfor variere fra enkeltspørsmål til enkeltspørsmål, slik at summen av de enkelte svaralternativer ofte ikke vil summere seg til 835. Noen ganger, der det er muligheter for å krysse av på flere sykdommer/karaktertrekk på samme hund, kan antallet svar bli større en 835.

Fordi det ikke fins noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt

bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Likeledes er det svart på noen avdøde hunder for å få dødsårsaker. Fra 2003-2012 (siste 10 år) ble det registrert ca 4850 Sheltie i NKK. Prosent svar **i forhold til registreringstallene siste 10 år**, er altså rundt 17,2%.

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker har det vært nødvendig at noen svarer på helsen også på hunder som er gått bort. Det ble gitt opplysninger om 85 døde hunder, som kan bidra til et grovt bilde av dødsårsakene.

Oslo 18.01.2015

Frode Lingaas

Generell beskrivelse (del 1)

Alder

Gjennomsnittts-alderen på hundene i undersøkelsen var 4,4 år (alle 743 levende). Blant disse hundene var det 51 hunder under 1 år og 73 hunder var 1 år. Det var altså en del unge hunder, slik det er i alle undersøkelser, og mange av disse kan være så unge at de ikke har rukket å få noen sykdommer ennå.

Det ble gitt opplysninger om 83 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,4 år.

Hundens kjønn

Det var svart for 487 (58%) tisper og 348 (42%) hannhunder

Kastrering

9,6% av hundene var kastret, litt flere hannhunder (42) enn tisper (38);

	Total	Tispe	Hannhund
Ja	9.6%	7.9%	12.1%
Nei	90.4%	92.1%	87.9%
Antall respondenter	831	483	348

Alder ved kastrering	Antall	Prosent
Under 1 år	6	7,7%
1	5	6,4%
1,5	6	7,7%
2	7	9,0%
2,5	4	5,1%
3	6	7,7%
3,5	2	2,6%
4	4	5,1%
4,5	3	3,8%
5	4	5,1%
5,5	3	3,8%
6	5	6,4%
Eldre enn 6 år	23	29,5%
Vet ikke	0	0,0%
N	78	

Hva er årsaken til kastreringen?

Årsak til kastrasjon	Frekvens	Prosent
Uønsket atferd	9	11,5%
Helseårsak	51	65,4%
Liker kastrerte best	1	1,3%
Annet	17	21,8%

Kastrasjon-årsak-kjønn

Flest hunder kastreres generelt pga helseårsaker (65%, 60% hos hanner og 68% hos tisper)

Det var en tendens til at flere hannhunder var kastrerte pga atferd (8 stykk) i forhold til 1 tisper

Tisper: 1 uønsket atferd, 26 helse, 0 «liker kastrerte best», 10 «annet»

Hannhunder: 8 uønsket atferd, 25 helse, 1 «liker kastrerte best», 7 «annet»

I forhold til andre raser er det en tendens til flere som oppgir «annet» som kastrasjonsgrunn, men tallene er lave (=usikre)

Effekt av kastrasjonen?

De fleste hunder med atferdsanmerkninger nevnte aggresjon/overaktivitet/bjeffing som delårsaker. Materialet er veldig lite (9 hunder), men i hovedsak gis det inntrykk av at de fleste hundene ble noe bedre/tydelig bedre etter kastrasjonen.

Kontakt og deltagelse i forskning?

91% av eierne kan kontaktes for spørsmål og 84% er villige til å bidra med blodprøver i forskningsprosjekter angående rasens helse/velferd.

Er det tatt blodprøve siste 3 år i forbindelse med mistanke om sykdom?

Det er tatt blodprøve i forbindelse med mistanke om sykdom fra 22% av hundene. Dette er et helt vanlig tall.

Flere hunder/dyr

29% har 1 eller flere hunder i tillegg, 21% har også katt.

Barn i huset

Ca 43% av hundene lever i hjem med 1 eller flere barn

Hvor tidlig overtok du hunden?

Tidspunkt for overtagelse	Frekvens	Prosent
Eget oppdrett, siden fødsel	94	11,3%
Ja, overtok v/ca 8 -10 uker	619	74,6%
Overtok 2,5 -5 mnd	50	6,0%
Nei overtok 6-12 mnd	18	2,2%
Nei overtatt > 1 år gml	49	5,9%

Få fete hunder

Det ble spurt om hundens hold, og eier kunne svare på om den var tynn (1), slank(2), middels (3), litt overvektig (4) eller fet (5). 66% av eierne vurderte hunden sin som middels, 19% som slank, mens ca 15% vurderte hunden sin som litt overvektig

Aktiviteter?

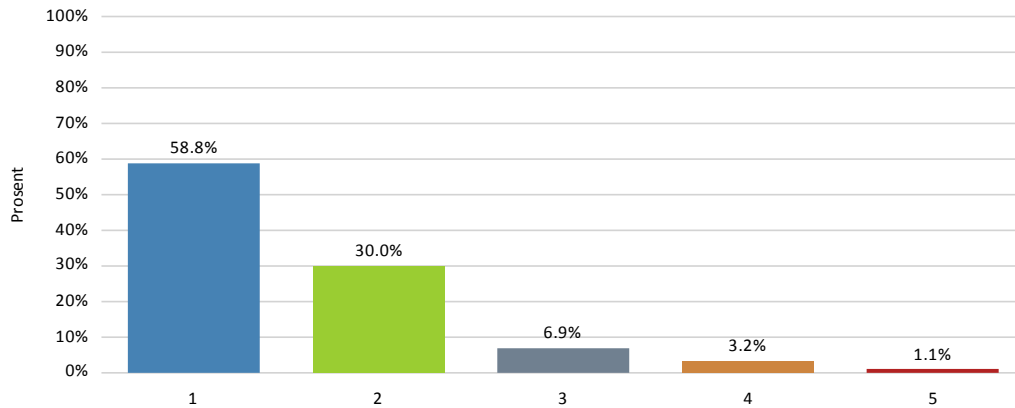
52% av eierne oppgir at de ikke driver med noen spesielle aktiviteter med hunden. 15% oppgir at de driver med lydighet, 2 % driver med bruks, 22% med agility, 1,6% med blodspor og 26% oppgir at de er aktive med utstilling.

Del II, Fysisk helse

GENERELL HELSE

Hvordan er hundens generelle helse?

813 svarte på spørsmålet. Ca 89% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca 7% vurderte helsen til middels. Ca 4,3 prosent karakteriserte helsen som dårlig/ meget dårlig.

Generell helse	Frekvens	Prosent
1. Meget godt	478	58,8%
2. Godt	244	30,0%
3. Middels	56	6,9%
4. Dårlig	26	3,2%
5. Meget dårlig	9	1,1%

Hud, pels og øre

Har hunden noen gang hatt problemer med hud/pels/øre? Symptomer kan f.eks være håravfall, hårløse flekker, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper

12,9% (106 hunder) responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre

Det var mulig å merke av forfølgende kategorier, og resultatene er gitt etter hver kategori (antall hunder og prosent **av 127 anmerkninger på hudproblemer**). Dette er litt flere enn det antallet som har besvart dette spørsmålet, og skyldes anagelig at det er flere avkryssninger på hver hund.

Symptom

Antall og prosent av 106 hunder

Hyppig hudbetennelse/eksem/utslett	15 (12%)
Hyppig ørebetennelse	5
Kløe/hudirritasjon	56 (44,1%)
Røde/såre poter	27 (21,3%)
Overdreven røyting/hårtap	22 (17,3%)
Hårløse flekker	12 (9,4%)
Analkjertelproblem	27 (21,3%)
Tilstoppet talgkjertel	2
Hudsvulst	5
Parasitter	1
Furunkulose	3
Demodex	6
Vet ikke	13 (10,2%)

Allergi

Allergi	Frekvens	Prosent
Nei	789	95,3%
Ja, m/pos blodprøve	11	1,3%
Ja, m/pos prikktest	1	0,1%
Ja, bare symptomer	15	1,8%
Usikker	12	1,4%

828 har svart på dette spørsmålet. 12 hunder (1,4%) oppgir at hunden har verifisert allergi med positiv blodprøve/prikktest, 15 hunder (1,8%) oppgis med symptomer som kan tyde på allergi.

Hvilke symptomer på allergi/atopi har hunden din? (flere svar er mulig)

Av 26 hunder med allergi/mulig allergi hadde de fleste kløe/labbebiting (20 stykk), diare (8 stykk), oppkast (7) og gjentatt hudbetennelse (4 stykk)

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse

19 eiere (2,3%) har krysset av for fôrallergi. Også her var det kløe/labbebiting, diare og oppkast som var de vanligste årsakene.

Våteksem

23 hunder (2,7%) er registrert med våteksem. De fleste mindre enn en gang per år.

Demodex

Av de 6 hundene som er oppgitt med demodex hadde de fleste noen få hårløse flekker, og ingen oppgir utbredelse over store deler av kroppen. Halvparten av eierne sier at hunden har blitt bra igjen, mens resten sier at hunden fortsatt har symptomer.

Hudsykdommen "Dermatomyositt"

829 har besvart spørsmålet, men bare to eiere oppgir at hunden har hatt sykdommen.

FORDØYELSESSYSTEMET

Tann/kjevefeil

Det er sett en del tilfeller av tannmangel og melketenner ikke ble fjernet av seg selv.

Melketenner som ikke felles som valp	Antall	Prosent
Underbitt, for lang underkjeve	8	1,0%
Tannmangel	115	14,4%
Overbitt, lang overkjeve	13	1,6%
Skjevt bitt	8	1,0%
Ingen tannfeil	575	71,9%

Har tannfeilen skapt problemer for hunden eller krevd behandling hos veterinær?

Nei	139	62,3%
Ja	81	36,3%
Vet ikke	3	1,3%

Tannkjøtt

24 (2,9%) er registrert med områder med tannkjøtt som vokser over tennene («epulis»)

Fordøyelsesproblemer

Har hunden hatt vedvarende, tilbakevendende eller alvorlige fordøyelsesproblemer?

Symptomer kan være oppkast, diare, forstoppelse, vekttap, appetittforandring.

Navn	Antall	Prosent
Ja	130	15,7%
Nei	684	82,7%
Vet ikke	13	1,6%

Det er også spurt om konkrete diagnoser som gir følgende

Navn	Antall	Prosent
Gjentatte episoder med diare	95	77,9%
Gjentatte episoder med oppkast	75	61,5%
Gjentatte episoder med buksmerter	13	10,7%
Magesekkuvidelse-/magedreining	0	0,0%
Alvorlig tarminfeksjon (eks Parvovirus)	3	2,5%
Magesår/gastritt	7	5,7%
Kronisk diare	4	3,3%

Har den hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege?

12 hunder (1,5%) oppgis å ha hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege

Har den spiserørsutvidelse ("Megaesophagus")

5 hunder er registrert med dette

Har hunden hatt leversykdom?

13 hunder er registrert med dette

Har hunden hatt problemer med bukspyttkjertelen?

10 hunder er registrert med dette. Flere ulike diagnoser.

Problemer med bukspyttkjertelen	Antall
Nedsatt funksjon (EPI, Exocrine pancreatic insufficiency)	2
Akutt betennelse-/ Pankreatitt	4
Kronisk betennelse-/Pankreatitt	2
Vet ikke	2
Sum	10

Brokk

24 hunder (2,9%) oppgis med brokk. 22 er spesifisert med 13 navlebrokk, 4 lyskebrokk og 5 «annet».

FÔRING

Tabellene under viser hva slags fôr som blir mest brukt på rasen.

Tørrfôr

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	11	1,3%
Sjelden	4	0,5%
Av og til	12	1,4%
Ofte	20	2,4%
Daglig	782	94,3%

Hvor ofte bruker du ferskt/ frosset fôr?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	394	47,8%
Sjelden	158	19,2%
Av og til	147	17,8%
Ofte	35	4,2%
Daglig	91	11,0%

Hvor ofte bruker du matrester?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	372	45,0%
Sjelden	210	25,4%
Av og til	186	22,5%
Ofte	46	5,6%
Daglig	12	1,5%

Hvor ofte gis tyggesaker, svineører o.l.?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	75	9,0%
Sjelden	155	18,7%
Av og til	348	41,9%
Ofte	187	22,5%
Daglig	65	7,8%

HJERTE/KARSYSTEMET

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

37 eiere (4,5%) oppgir at de har hatt symptomer på hjertesykdom på hunden, med symptomer med hhv kramper og «annet»

Navn	Antall	Prosent
Nedsatt utholdenhet, henger etter på tur	16	51,6%
Hoste	20	64,5%
Besvimelse	1	3,2%
Kramper	2	6,5%
Liten av vekst eller tynn	5	16,1%

Når det gjelder kjente hjerteproblemer var det rapportert følgende:

Navn	Antall
Medfødt hjertefeil	8
Hjertemuskelsykdom	1
Hjerterytmeforstyrrelser	7
Bilyd	53
Klaffefeil	12
Hjertesvikt	8

Klaffefeil

1 eier oppgir aorta stenose, i resten av tilfellene er spesifikk diagnose ukjent

Hjerterytmeforstyrrelse

De fleste av eierne oppgir at hundens hjerte slår uregelmessig

LUFTVEIER

Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks tungpustethet, rennende nese, nysing, pesing?

Ca 6,5 % av eierne (54 stykk) svarte ja på det generelle spørsmålet, 87% svarer nei, resten usikre. Som det går fram av tabellen under er det noen flere som har svart på noen spesifikke luftveissymptomer.

Kryss av dersom du kjenner årsaken til hundens problemer?

Navn	Antall
Nesekatarr, snue, rhinitt	10
Kennelhoste	18
Bronkitt	1
Lungebetennelse	0
Tracheal kollaps (luftrør som kollapser)	3
Sum	30

Har hunden fått diagnosen nesemidd?

Er registret hos 38 (4,3%) hunder

ØYESYKDOMMER

Har eller har hunden noen gang hatt en øyesykdom?

Anmerkninger på øye er registrert ca 16% (133 stk) av hundene.

Har hunden hatt sykdom i eller problemer med noe av det følgende?

Navn	Antall	Prosent
Hornhinnen	6	5,5%
Øyebetennelse/øyekatarr	76	69,7%
Øyelokk/blinkhinne	28	25,7%
Linsen	1	0,9%
Regnbuehinnen	2	1,8%
Netthinnen	6	5,5%
Sum	109	

Hornhinneproblemene hunden har hatt

Navn	Antall
Nedsatt tåreproduksjon/tørre øyne	2
Hornhinesår	3
Annet	1
Antall hunder	6

Hvor ofte har hunden hatt øyebetennelse/ katarr?

Navn	Antall	Prosent
1-2 ganger i løpet av livet	68	89,5%
1-2 ganger i året	4	5,3%
3 eller flere ganger i året	3	3,9%
Mer eller mindre kontinuerlig	1	1,3%
Sum	76	

Regnbuehinnen

2 hunder oppgitt med betennelse/uveitt

Sykdom i linsen

1 hund oppgitt med katarakt

Sykdom i ØYELOKK, har hunden hatt noe av det følgende?

Navn	Antall	Prosent av de med rapporterte anmerkninger i øyelokk
Trange eller tette tårekanaler	6	25,0%
Ekstra øyehår	21	87,5%
Kul/svulst på øyelokk	1	4,2%
Innoverbøyde øyelokk (entropion)	1	4,2%
Hengende øyelokk (ektropion)	0	0,0%
"Cherry eye" prolaps av tårekjertelen	0	0,0%
Sum	24	

Har hunden vært øyelyst?

Navn	Antall	Prosent
ja	697	84,2%
nei	84	10,1%
Vet ikke	47	5,7%
Sum	828	

Når ble hunden øyelyst sist?

Navn	Antall	Prosent
1- 6 måneder siden	101	14,7%
7-12 måneder siden	95	13,8%
1-2 år siden	126	18,3%
2-4 år siden	187	27,1%
Mer enn 5 år siden	158	22,9%
Husker ikke	22	3,2%
Sum	689	

Hvordan bedømmer du hundens syn?

Navn	Antall	Prosent
Meget bra (normalt)	761	92,1%
Litt nedsatt	53	6,4%
Dårlig	11	1,3%
Blind	1	0,1%
Sum	826	

Har hunden Progressiv Retinal Atrofi (PRA) (klinisk undersøkelse)?

Navn	Antall	Prosent
Ja	0	0,0%
Nei	575	69,6%
Vet ikke/Ikke undersøkt	251	30,4%

Har hunden Retinopati?

Navn	Antall	Prosent
Ja	1	0,1%
Nei	535	65,8%
Vet ikke/Ikke undersøkt	277	34,1%
Sum	813	

Har hunden Collie Eye Anomali (CEA)?

Navn	Antall	Prosent
Ja	62	7,6%
Nei	511	62,4%
Vet ikke/Ikke undersøkt	246	30,0%
Sum	819	

Er hunden gentestet for Collie Eye Anomali (CEA)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	495	60,2%
Nei, men fri pga foreldre	44	5,4%
Ja, fri	55	6,7%
Ja, bærer	8	1,0%
Ja, syk	1	0,1%
Vet ikke/ikke gentest	219	26,6%
Sum	822	

Har hunden hatt andre øyesykdommer?

Navn	Antall	Prosent
Nei	741	90,1%
Retinal dysplasi	1	0,1%
PPM-persisterende pupill-membran	10	1,2%
Annet	33	4,0%
Vet ikke	37	4,5%
Sum	822	

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

Har hunden (el har hatt) sykdom i ledd, muskel eller skjelett?

Navn	Antall	Prosent
Ja	109	13,1%
Nei	701	84,4%
Vet ikke	21	2,5%
Sum	831	

Leddproblemer

Navn	Antall	Prosent
Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk)	2	1,8%
Artrose (forkalkning)	53	46,9%
Leddbetennelse	3	2,7%
Korsbåndskade	2	1,8%
Løs kneskål - patellaluksasjon	9	8,0%
Halthet	45	39,8%
«Slipped tendon» (feste til akillessenen betent/røket)	13	11,5%
Vet ikke	19	16,8%
Sum	113	

Bare to hunder hadde osteochondrose, ulike ledd var involvert

Artrose-ledd

Når det gjelder artrose var det hoft og albue som var hyppigst involvert

Navn	Antall	Prosent
Skulderledd	12	23,1%
Albueledd	19	36,5%
Hofteledd	28	53,8%
Kneledd	8	15,4%
Haseledd	4	7,7%
Sum	52	

Artrose-alder

Navn	Antall	Prosent
mindre enn 1 år	2	3,9%
1	1	2,0%
2	3	5,9%
3	5	9,8%
4	4	7,8%
5	5	9,8%
6	4	7,8%
7	9	17,6%
mer enn 7	17	33,3%
Vet ikke	1	2,0%
Sum	51	

Halvparten av hundene som får artrose er 7 år eller eldre

Korsbånd

Begge hundene som hadde korsbåndskade, fikk det bare på ett bein

«Slipped tendon» - hvor gammel var hunden da diagnosen ble stilt?

Navn	Antall	Prosent
mindre enn 1 år	2	18,2%
1	5	45,5%
2	2	18,2%
3	1	9,1%
mer enn 8 år	1	9,1%
Sum	11	

Du har krysset av på «slipped tendon» - ble hunden operert?

Navn	Antall	Prosent
Nei, bare holdt i ro	4	30,8%
Ja, operert	9	69,2%
Vet ikke	0	0,0%
Sum	13	

Har hunden hatt noen av muskel-skjelettproblemene under?

Navn	Antall	Prosent
Stivhet	74	72,5%
Smerter	62	60,8%
Muskelsykdom	6	5,9%
Spondylose (stivhet/"påleiring" i korsrygg)	2	2,0%
Skiveprolaps	4	3,9%
Medfødt stumphale	0	0,0%
Medfødt haleknekk	3	2,9%
Haleknekk etter skade	0	0,0%
Vet ikke	16	15,7%
Sum	102	

En god del eiere oppgir at hundene har stivhet/smerter

På et senere spørsmål om rygg-røntging oppgir 31 eiere at hunden er røntget. Her oppgir 4 stykk at hunden har spondylose, men forekomsten ser uansett ut til å være lav.

Er hunden offisielt HD-røntget? (HD=Hofteleddsdysplasi)

Navn	Antall	Prosent
Ja	218	26,3%
Nei	512	61,8%
Vet ikke	99	11,9%
Sum	829	

218 av hundene som har deltatt i undersøkelsen er HD-røntget, men husk at NKK-tallene trolig vil være bedre enn tall fra helseundersøkelsen fordi flere hunder er registrert der.

HD-grad hos røntgede hunder

Navn	Antall	Prosent
Fri - A	111	51,2%
Fri - B	36	16,6%
Svak - C	18	8,3%
Middels - D	6	2,8%
Sterk - E	11	5,1%
Vet/husker ikke	35	16,1%
Sum	217	

Halthet blant HD-røntgede hunder

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	160	78,8%
Usikker	6	3,0%
Halt av og til	21	10,3%
Halter ofte	9	4,4%
Vet ikke	7	3,4%
Sum	203	

AD (Albueleddsdysplasi)**Er hunden offisielt AD røntget? (AD=Albueleddsdysplasi)**

Navn	Antall	Prosent
Nei	623	75,6%
Ja	77	9,3%
Vet ikke	124	15,0%
Sum	824	

Hvilken AD-status har din hund?

Navn	Antall	Prosent
Fri - A	111	51,2%
Fri - B	36	16,6%
Svak - C	18	8,3%
Middels - D	6	2,8%
Sterk - E	11	5,1%
Vet/husker ikke	35	16,1%
Sum	217	

For AD-røntgede hunder, ser du tegn til halthet?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	46	71,9%
Usikker	3	4,7%
Halt av og til	7	10,9%
Halter ofte	4	6,3%
Vet ikke	4	6,3%
Sum	64	

NERVESYKDOMMER**Kryss av hvis din hund har noe av det følgende, flere valg mulig**

11 eiere oppgir epilepsi-lignende anfall, mens 4 oppgir verifisert epilepsi.

Navn	Antall
Døvhets	13
Epilepsilignende anfall	11
Epilepsi verifisert av dyrlege	3
N	27

REPRODUKSJONSPROBLEMER / REPRODUKSJONSORGANER

HANNHUNDER

Navn	Antall
Kryptorkisme (1 testikkel)- medfødt mangel på en testikkel	34
Kryptorkisme (0 testikler)-medfødt mangel på to testikler	7
Godartet prostataforstørrelse	12
Betennelse i prostata	2
Forhudskatarr	20
Sum	69

Vanligst er forhudskatarr/ drypping hos 20 hunder (348 hannhunder totalt)

Forhudskatarr, grad av problemer

Navn	Antall
Drypper bare av og til	10
Drypper peridoevis, men blir fort bedre med skylning/behandling	4
Drypper ganske ofte	3
Drypper mer eller mindre kontinuerlig, kortvarig effekt av behandling	2
Sum	19

Har din hannhund hatt noen av følgende reproduksjonsproblemer?

Navn	Antall
Sterilitet	8
Paret - har kull - flere tomme tisper	8
Paret flere- alle tomme	0
Lite interessert i "klare" tisper	7
Sum	23

TISPER

Har din hund hatt noe av det følgende?

Det var spurt om anmerkninger i følgende kategorier

Navn	Antall
Livmorbetennelse	23
Skjedekatarr	4
Sterilitet	2
Abort	7
Cyste på eggstokk	2
Innbilt svangerskap	47
Sum	74

Hvor ofte har tisper løpetid?

Ca 71% av tispene har løpetid 2 g per år, mens 22% har 1 g per år eller mindre

Navn	Antall	Prosent
Sjeldnere enn 1 gang pr. år	8	1,7%
ca 1 gang pr. år	95	20,1%
ca 2 ganger pr. år	336	71,2%
Oftere enn 2 ganger pr. år	3	0,6%
Vet ikke	30	6,4%
Sum	472	

VALPER

29% av tispene har hatt valper, antall kull går fram av tabellen under

Navn	Antall	Prosent
Nei	343	71,3%
ja	138	28,7%
Vet ikke	0	0,0%
Sum	481	

Hvor mange kull har hun hatt?

Navn	Antall	Prosent
1	51	37,5%
2	46	33,8%
3	26	19,1%
4	6	4,4%
Flere enn 4	7	5,1%
Vet ikke	0	0,0%
Sum	136	

Har parringsklar tise avvist hannhunden?

Navn	Antall	Prosent av 390 svar (som er en god del høyere enn de 138 som har hatt valper)
Nei, aldri	163	41,8%
Har hendt	42	10,8%
Ikke uvanlig	11	2,8%
Svært ofte	11	2,8%
Vet ikke	163	41,8%
Sum	390	

Har hun noen gang fått valper med feil eller misdannelser?

Navn	Antall	Prosent av kull
nei	94	68,6%
ja	38	27,7%
Vet ikke	5	3,6%
Sum	137	

Hvilke feil / misdannelser har valpen(e) hatt?

Navn	Antall	Prosent
Haleknekk	4	10,5%
Hareskår	1	2,6%
Ganespalte	2	5,3%
Bukbrokk	2	5,3%
Annet	31	81,6%
Vet ikke	2	5,3%
Sum	38	

Har tisper hatt problemer med å bli drektig etter parring`?

Navn	Antall	Prosent
Nei	135	37,1%
Ja	31	8,5%
Vet ikke	198	54,4%
Sum	364	

Komplikasjoner ved valping?

Navn	Antall	Prosent av tisper som har født
Nei	86	63,7%
Ja, men løste problemet selv	7	5,2%
Ja, trengte hjelp av veterinær	13	9,6%
Ja, måtte ta keisersnitt!	27	20,0%
Vet ikke	2	1,5%
Sum	135	

Hva var årsaken til problemet?

Navn	Antall	Prosent
Feilstilling hos valp(er)	8	17,0%
For store valper	15	31,9%
Ingen eller svake veer	16	34,0%
Veene avtok over tid	11	23,4%
Andre	6	12,8%
Vet ikke	2	4,3%
Sum	47	

NYRE/URINVEIER

Urinveisproblemer.

Det er hovedsakelig urinveisinfeksjon og endel tilfeller med tegn på nyresvikt som er registrert i gruppen av urinveisproblemer.

Navn	Antall	Prosent av 69 rapporterte urinveisproblemer
Akutt nyresvikt	5	7,2%
Kronisk nyresvikt	7	10,1%
Høye "nyreverdier"-tegn på nyresvikt	11	15,9%
Protein - losing nephropaty	2	2,9%
Nyrebekkenbetennelse	1	1,4%
Urinveisinfeksjon/Blærekatarr	40	58,0%
Urinstein	7	10,1%
Urinlekkasje	14	20,3%
Blæreatoni (slapp urinblære)	2	2,9%
Sum	69	

HORMONELLE SYKDOMMER

Har hunden hatt en hormonell sykdom?

Navn	Antall	Prosent
Nei	748	90,9%
Ja	18	2,2%
Vet ikke	57	6,9%
Sum	823	

Hva slags hormonell sykdom har hunden hatt?

Navn	Antall
Hypothyreose (tyroksinmangel, lavt stoffskifte)	12
Sukkersyke (Diabetes mellitus)	1
Cushings disease (for mye cortisol)	1
Addisons disease (for lite cortisol)	0
Sum	13

BLODSYKDOM OG IMMUNSYSTEM

Kryss av hvis din hund har hatt noen av disse tilstandene.

Navn	Antall
Autoimmun hemolytisk anemi	1
Blødersykdom	1
Sum	2

SVULSTER/KULER OG KREFT

Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?

82 eiere (10%) oppgir at hunden har hatt kreftsykdom, 9 er usikre

Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom?

Navn	Antall
Hud	36
Fordøyelsessystemet	7
Luftveier	0
Reproduksjon/forplantningsorganer	24
Urinveiene	0
Skjelett	1
Nervesystemet (hjernen)	2
Bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)	5
Annet	13
Vet ikke	20
Sum	96

De fleste svulster er registrert i hud og reproduksjonsorganer

HUDSVULSTER

Navn	Antall
Fettkul	23
Talgcyste	4
Histiocytom	1
Mastcelletumor/Mastocytom	2
Annen godartet	10
Annen ondartet	3
Annen med usikker diagnose	3
Sum	35

Kreft i fordøyelsessystemet, kryss av for den eller de typene hunden har hatt

7 tilfeller av kreft i fordøyelsessystemet, 6 av dem magekreft

Kreft i luftveier

Ikke registrert

Kreft i skjelettet

Ikke registrert

Kreft i forplantningsorganer

2 i testikler

2 i livmor

10 jursvulst

Kreft i urinveiene

Ikke registrert

Kreft i bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)

1 tilfelle av svulst i milten

Har hunden vist unormal reaksjon på neddoping?

Navn	Antall
Vet ikke, aldri fått bedøvelse eller narkose	226
Nei, antagelig helt normalt	528
Trenger mer enn vanlig	39 (4,8%)
Trenger mindre enn vanlig	7
Sovner veldig dypt	3
Våkner veldig sent	15
Sum	806

Har hunden vist bivirkning mot medisiner?

Navn	Antall	Prosent
Nei	661	83,6%
Vet ikke	56	7,1%
Ja, av vaksiner	15	1,9%
Siden sheltie er sensitiv holder vi oss unna spesielle medikamenter	45	5,7%
Ja, av parasittmidler	20	2,5%
Ja, av antibiotika	7	0,9%
Ja, av smertestillende medisiner	18	2,3%
Sum	791	

Er hunden testet for MDR1 genet (som kan gi overfølsomhet for medikamenter)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	721	87,5%
Nei, men fri pga foreldre	8	1,0%
Ja, fri	17	2,1%
Ja, bærer	2	0,2%
Ja, affisert	1	0,1%
Vet ikke	75	9,1%
Sum	824	

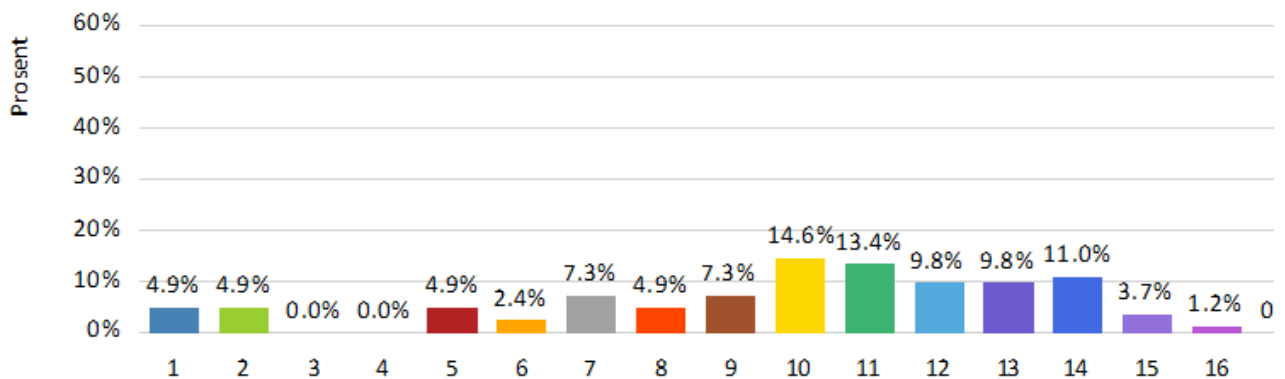
Har hunden hatt flåttbåren sykdom (Borreliose Anaplasma/Erlichiose)?

Registrert hos 7 hunder (39 svarer vet ikke)

Lever hunden din?

Alder ved død

Det ble gitt opplysninger om 86 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,4 år.

Hva var dødsårsak eller årsak til avlaving?

Navn	Antall	Prosent av 86 døde hunder
Vet ikke	2	2,3%
Hudsykdom	2	2,3%
Hjerteproblem	10	11,6%
Hjerneslag	0	0,0%
Kreft	18	20,9%
Alderdom, ble gammel og syk	11	12,8%
Allergisk sykdom	1	1,2%
Ledd/skjelettproblemer	22	25,6%
Ulykke/skade	3	3,5%
Atferdsproblemer	0	0,0%
Nyreproblem	14	16,3%
Plutselig uventet død	5	5,8%
Annet	22	25,6%
Sum	86	

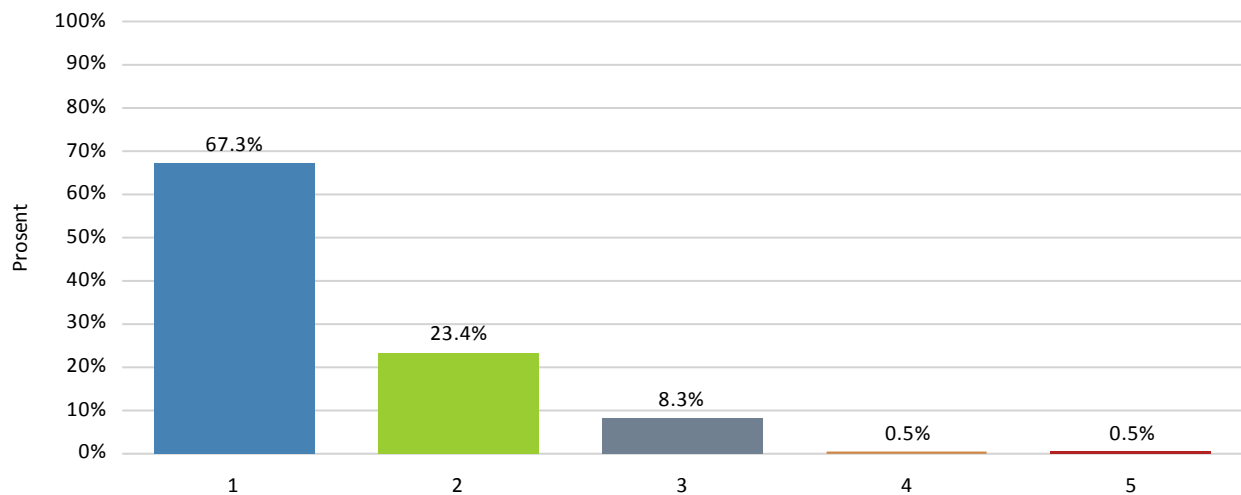
Husk at antallet hunder ikke er veldig høyt, men gir likevel et inntrykk av de viktigste dødsårsakene. Det ser ut til at ledd/skjelettproblemer og kreft er blandt de vanligste dødsårsakene. Men det er også verdt å merke seg at det er nevnt en del tilfeller av nyreproblemer i denne forbindelse.

Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om eierens vurdering av enkelte egenskaper hos hunden. Resultatene fra hvert av spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og diagrammer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

90,7% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 8,3% er middels fornøyd, mens ca 1% vurderer den til dårlig/svært dårlig.

Navn	Antall	Prosent
Meget godt	536	67,3%
Godt	186	23,4%
Middels	66	8,3%
Dårlig	4	0,5%
Svært dårlig	4	0,5%
N	796	

GENERELLE VURDERING AV HUNDENS ATFERD

Innledningsvis i atferdsdelen har vi først noen generelle spørsmål der eieren er bedt om å vurdere/beskrive enkelte momenter ved hundens atferd. Det er en høy svarprosent på disse spørsmålene.

Hunden min kan beskrives som:

Kontaktsøkende

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	15	1,8%
2 - Lite riktig	39	4,7%
3 - Hverken riktig eller galt	86	10,4%
4 - Litt riktig	178	21,6%
5 - Meget riktig	505	61,4%
Sum	823	

Lettlært

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	3	0,4%
2 - Lite riktig	6	0,7%
3 - Hverken riktig eller galt	52	6,3%
4 - Litt riktig	160	19,4%
5 - Meget riktig	602	73,1%
Sum	823	

Tøff

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	60	7,3%
2 - Lite riktig	122	14,8%
3 - Hverken riktig eller galt	258	31,3%
4 - Litt riktig	204	24,8%
5 - Meget riktig	179	21,7%
Sum	823	

Nysgjerrig

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	7	0,9%
2 - Lite riktig	9	1,1%
3 - Hverken riktig eller galt	104	12,6%
4 - Litt riktig	263	32,0%
5 - Meget riktig	440	53,5%
Sum	823	

Usikker i noen situasjoner

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	81	9,8%
2 - Lite riktig	126	15,3%
3 - Hverken riktig eller galt	149	18,1%
4 - Litt riktig	300	36,5%
5 - Meget riktig	167	20,3%
Sum	823	

Bjuffer i meste laget

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	144	17,5%
2 - Lite riktig	152	18,5%
3 - Hverken riktig eller galt	163	19,8%
4 - Litt riktig	195	23,7%
5 - Meget riktig	169	20,5%
Sum	823	

Trygg

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	16	1,9%
2 - Lite riktig	38	4,6%
3 - Hverken riktig eller galt	121	14,7%
4 - Litt riktig	270	32,7%
5 - Meget riktig	380	46,1%
Sum	825	

Selvstendig

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	13	1,6%
2 - Lite riktig	48	5,9%
3 - Hverken riktig eller galt	151	18,4%
4 - Litt riktig	294	35,9%
5 - Meget riktig	313	38,2%
Sum	819	

Glad

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	2	0,2%
2 - Lite riktig	0	0,0%
3 - Hverken riktig eller galt	18	2,2%
4 - Litt riktig	106	12,9%
5 - Meget riktig	698	84,7%
Sum	824	

Humørsyk

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	522	64,0%
2 - Lite riktig	143	17,5%
3 - Hverken riktig eller galt	61	7,5%
4 - Litt riktig	62	7,6%
5 - Meget riktig	27	3,3%
Sum	815	

Pysete/pinglete

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	275	33,7%
2 - Lite riktig	164	20,1%
3 - Hverken riktig eller galt	174	21,3%
4 - Litt riktig	156	19,1%
5 - Meget riktig	48	5,9%
Sum	817	

Full av temperament

Navn	Antall	Prosent
1 - Ikke riktig	213	26,1%
2 - Lite riktig	151	18,5%
3 - Hverken riktig eller galt	222	27,2%
4 - Litt riktig	133	16,3%
5 - Meget riktig	97	11,9%
Sum	816	

UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

Hender det at hunden, når den er **LØS**, slåss (alvorlig) med andre hunder av

Samme kjønn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	707	85,8%
Sjelden	70	8,5%
Av og til	41	5,0%
Ofte	4	0,5%
Svært ofte	2	0,2%
Sum	824	

Motsatt kjønn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	769	94,8%
Sjelden	28	3,5%
Av og til	11	1,4%
Ofte	1	0,1%
Svært ofte	2	0,2%
Sum	811	

I BÅND

Hender det at hunden, når den er i **BÅND**, viser aggressive signaler eller er utagerende mot andre hunder av

Samme kjønn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	546	66,2%
Sjelden	103	12,5%
Av og til	107	13,0%
Ofte	46	5,6%
Svært ofte	23	2,8%
Sum	825	

Motsatt kjønn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	622	76,3%
Sjelden	92	11,3%
Av og til	67	8,2%
Ofte	20	2,5%
Svært ofte	14	1,7%
Sum	815	

Har hunden noen gang bitt andre hunder

Av samme kjønn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	742	90,9%
Sjelden	48	5,9%
Av og til	15	1,8%
Ofte	8	1,0%
Svært ofte	3	0,4%
Sum	742	90,9%

Av motsatt kjønn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	775	96,3%
Sjelden	24	3,0%
Av og til	4	0,5%
Ofte	0	0,0%
Svært ofte	2	0,2%
Sum	805	

Hvis hunden ofte reagerer på andre hunder, kryss av hvis den reagerer spesielt på: (flere valg mulig)

Navn	Antall	Prosent
Store hunder	250	38,9%
Små hunder	71	11,1%
Valper	36	5,6%
Hund med høyt energinivå	256	39,9%
Annet	69	10,7%
Reagerer ikke på andre hunder	222	34,6%
Sum	642	

UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

FOR VOLDSOM LEK

For voldsom lek med barn i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	719	89,3%
Sjelden	57	7,1%
Av og til	25	3,1%
Ofte	2	0,2%
Svært ofte	2	0,2%
Sum	805	

For voldsom lek med voksne i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	717	88,0%
Sjelden	63	7,7%
Av og til	26	3,2%
Ofte	5	0,6%
Svært ofte	4	0,5%
Sum	815	

For voldsom lek med fremmede voksne

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	751	92,9%
Sjelden	35	4,3%
Av og til	12	1,5%
Ofte	6	0,7%
Svært ofte	4	0,5%
Sum	808	

For voldsom lek med fremmede barn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	727	92,0%
Sjelden	38	4,8%
Av og til	15	1,9%
Ofte	5	0,6%
Svært ofte	5	0,6%
Sum	790	

KNURRING

Knurring på voksne i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	774	95,0%
Sjelden	35	4,3%
Av og til	4	0,5%
Ofte	1	0,1%
Svært ofte	1	0,1%
Sum	815	

Knurring på fremmede voksne

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	622	76,2%
Sjelden	95	11,6%
Av og til	71	8,7%
Ofte	15	1,8%
Svært ofte	13	1,6%
Sum	816	

Knurring på barn i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	739	92,3%
Sjelden	39	4,9%
Av og til	16	2,0%
Ofte	5	0,6%
Svært ofte	2	0,2%
Sum	801	

Knurring på fremmede barn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	653	80,8%
Sjelden	75	9,3%
Av og til	49	6,1%
Ofte	15	1,9%
Svært ofte	16	2,0%
Sum	808	

GLEFSING/NAPPING/BITING

Glefsing/napping på voksne i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	712	87,0%
Sjelden	55	6,7%
Av og til	32	3,9%
Noen ganger	11	1,3%
Flere ganger	8	1,0%
Sum	818	

Glefsing/napping på fremmede voksne

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	737	90,1%
Sjelden	49	6,0%
Av og til	16	2,0%
Noen ganger	12	1,5%
Flere ganger	4	0,5%
Sum	818	

Glefsing/napping på barn i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	709	88,3%
Sjelden	68	8,5%
Av og til	19	2,4%
Noen ganger	4	0,5%
Flere ganger	3	0,4%
Sum	803	

Glefsing/napping på fremmede barn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	725	88,8%
Sjelden	54	6,6%
Av og til	19	2,3%
Noen ganger	11	1,3%
Flere ganger	7	0,9%
Sum	816	

Bitt voksne i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	797	97,6%
Sjelden	16	2,0%
Av og til	2	0,2%
Noen ganger	0	0,0%
Flere ganger	2	0,2%
Sum	817	

Bitt fremmede voksne

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	803	98,3%
Sjelden	10	1,2%
Av og til	1	0,1%
Noen ganger	2	0,2%
Flere ganger	1	0,1%
Sum	817	

Bitt barn i familien

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	796	98,8%
Sjelden	9	1,1%
Av og til	0	0,0%
Noen ganger	1	0,1%
Flere ganger	0	0,0%
Sum	796	98,8%

Bitt fremmede barn

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	798	98,0%
Sjelden	11	1,4%
Av og til	3	0,4%
Noen ganger	1	0,1%
Flere ganger	1	0,1%
Sum	814	

Fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	512	91,3%
Sjelden	22	3,9%
Av og til	14	2,5%
Ofte	5	0,9%
Svært ofte	8	1,4%
Sum	561	

Hender det at dette skjer uprovosert/uten åpenbar grunn?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	490	90,9%
Sjelden	20	3,7%
Av og til	15	2,8%
Ofte	8	1,5%
Svært ofte	6	1,1%
Sum	539	

Tegn på aggresjon

«Hender det at hunden viser tegn til aggresjon»

Ved bading/børsting/stelling

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	454	81,9%
Sjelden	46	8,3%
Av og til	37	6,7%
Ofte	14	2,5%
Svært ofte	3	0,5%
Sum	554	

Hvis et familiemedlem går mot hunden når den spiser

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	522	97,4%
Sjelden	11	2,1%
Av og til	1	0,2%
Ofte	0	0,0%
Svært ofte	2	0,4%
Sum	536	

Hvis et familiemedlem stirrer på hunden

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	524	97,0%
Sjelden	9	1,7%
Av og til	2	0,4%
Ofte	2	0,4%
Svært ofte	3	0,6%
Sum	540	

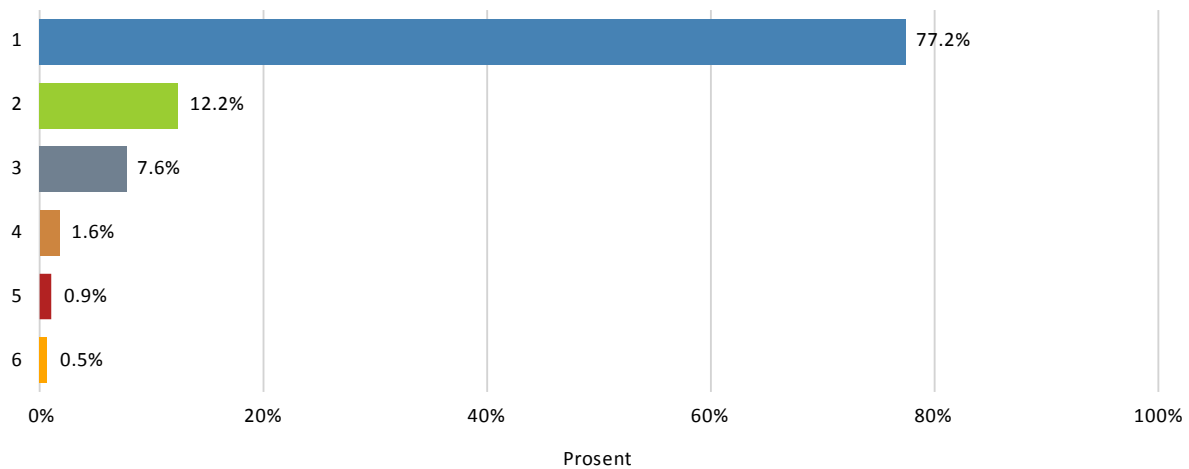
Hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

Navn	Antall	Prosent
Meget sjelden	437	80,8%
Sjelden	51	9,4%
Av og til	29	5,4%
Ofte	15	2,8%
Svært ofte	9	1,7%
Sum	541	

ANGST OG FRYKT

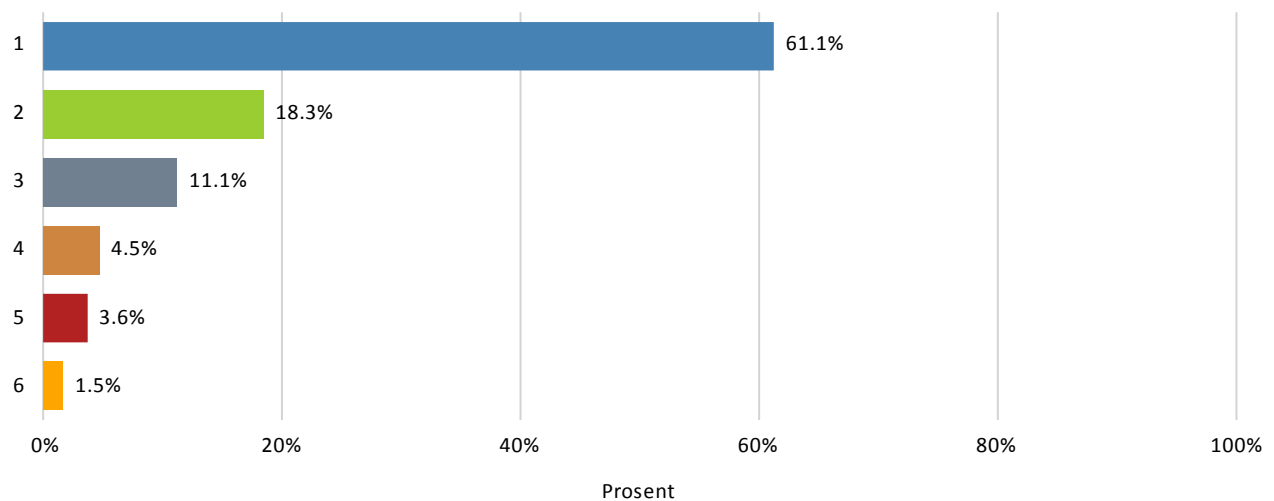
Viser hunden frykt hvis den blir utsatt for støy knyttet til noen av de situasjonene under?

Sterk trafikk?

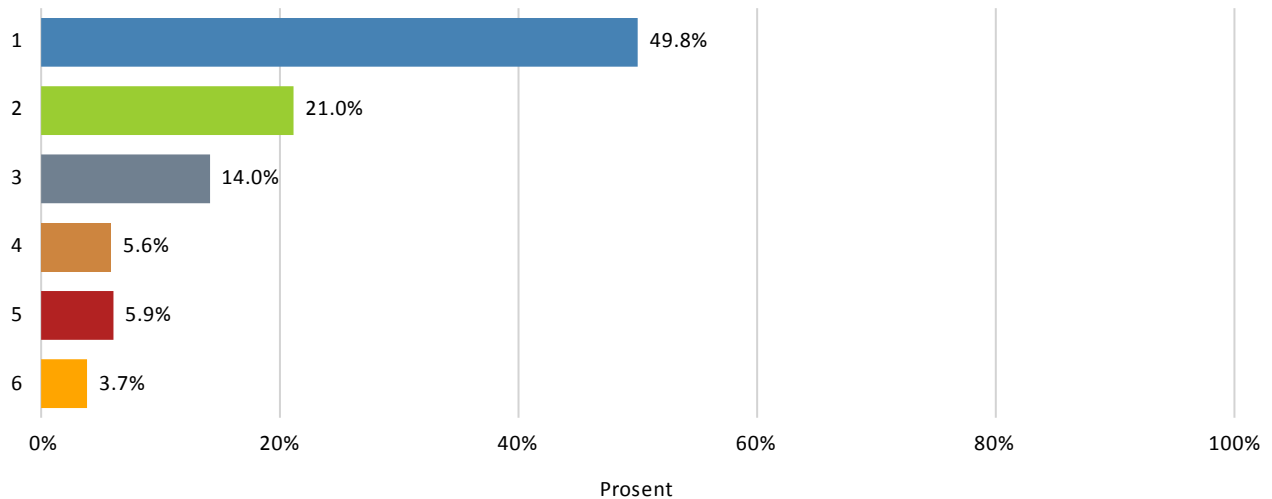
Navn	Antall	Prosent
Nei	628	77,2%
Mild	99	12,2%
Moderat	62	7,6%
Sterk	13	1,6%
Meget sterkt	7	0,9%
Vet ikke	4	0,5%
Sum	813	

Tordenvær?

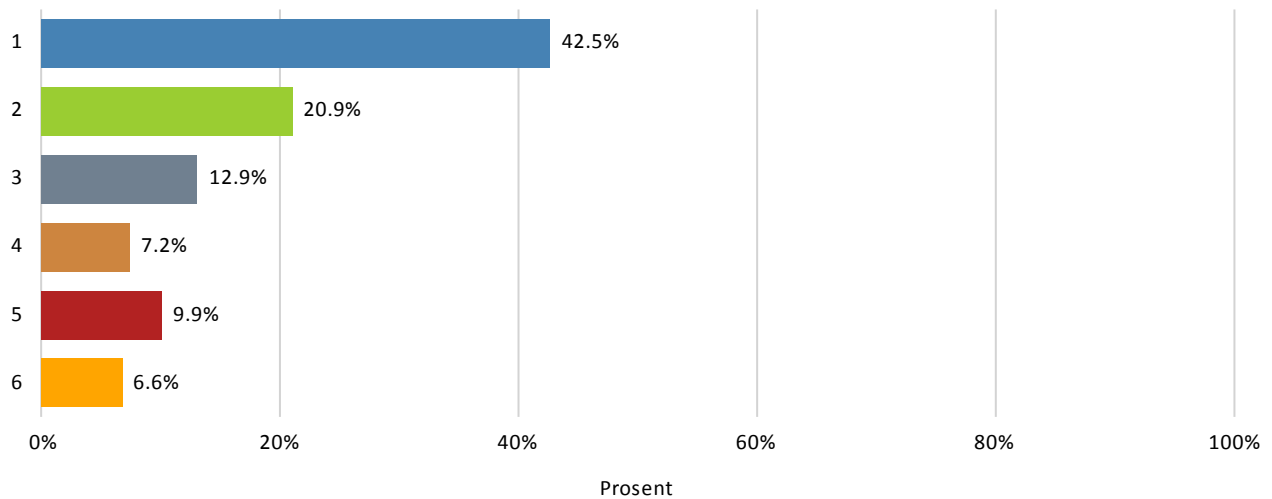
Navn	Antall	Prosent
Nei	497	61,1%
Mild	149	18,3%
Moderat	90	11,1%
Sterk	37	4,5%
Meget sterkt	29	3,6%
Vet ikke	12	1,5%
Sum	814	

Skudd/høye smell?

Navn	Antall	Prosent
Nei	406	49,8%
Mild	171	21,0%
Moderat	114	14,0%
Sterk	46	5,6%
Meget sterkt	48	5,9%
Vet ikke	30	3,7%
Sum	815	

Fyrverkeri (nyttårsaftnen)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	346	42,5%
Mild	170	20,9%
Moderat	105	12,9%
Sterk	59	7,2%
Meget sterkt	81	9,9%
Vet ikke	54	6,6%
Sum	815	

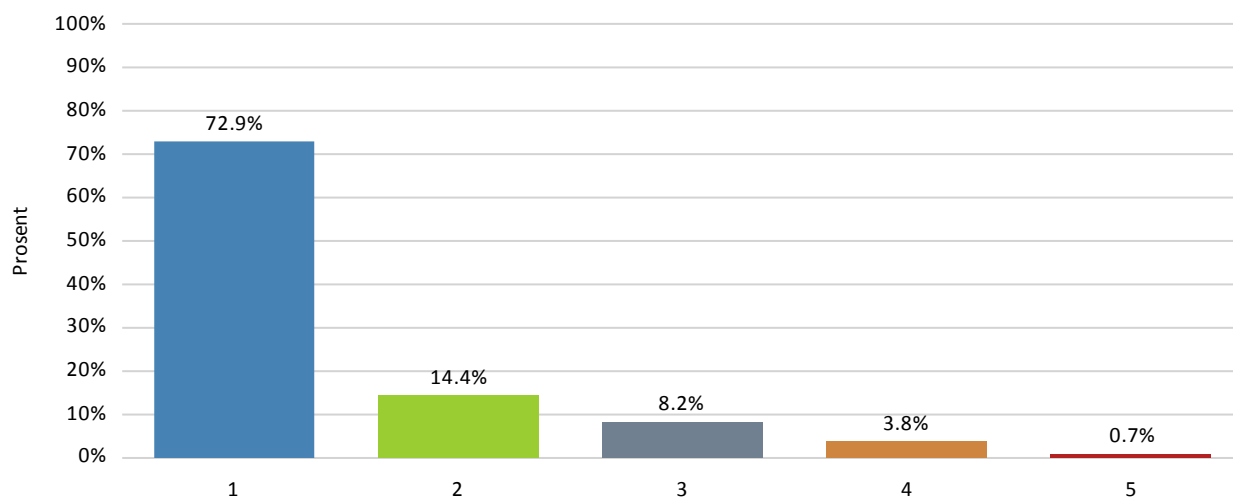
Viser hunden angst når den 1ste gang blir utsatt for en ukjent situasjon(bilkjøring, heis el)

Navn	Antall	Prosent
Nei	485	59,4%
Mild	211	25,8%
Moderat	103	12,6%
Sterk	13	1,6%
Meget sterk	5	0,6%
Sum	817	

Når hunden blir børstet, badet, kloklipp o.l. av familiemedlemmer?

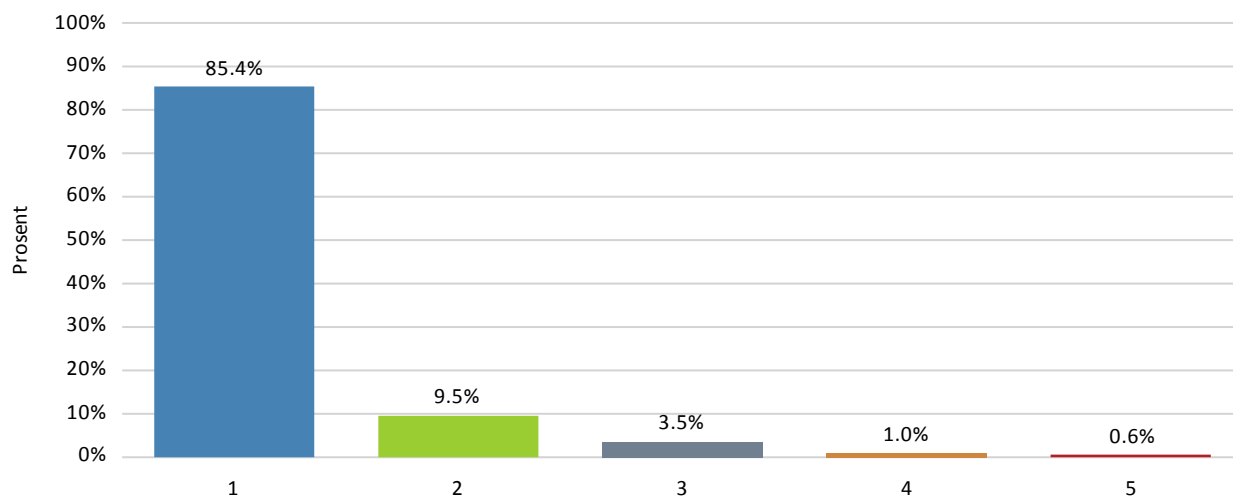
Navn	Antall	Prosent
Nei	605	74,3%
Mild	150	18,4%
Moderat	50	6,1%
Sterk	8	1,0%
Meget sterk	1	0,1%
Sum	814	

Redd for å gå i bratte/åpne trapper?

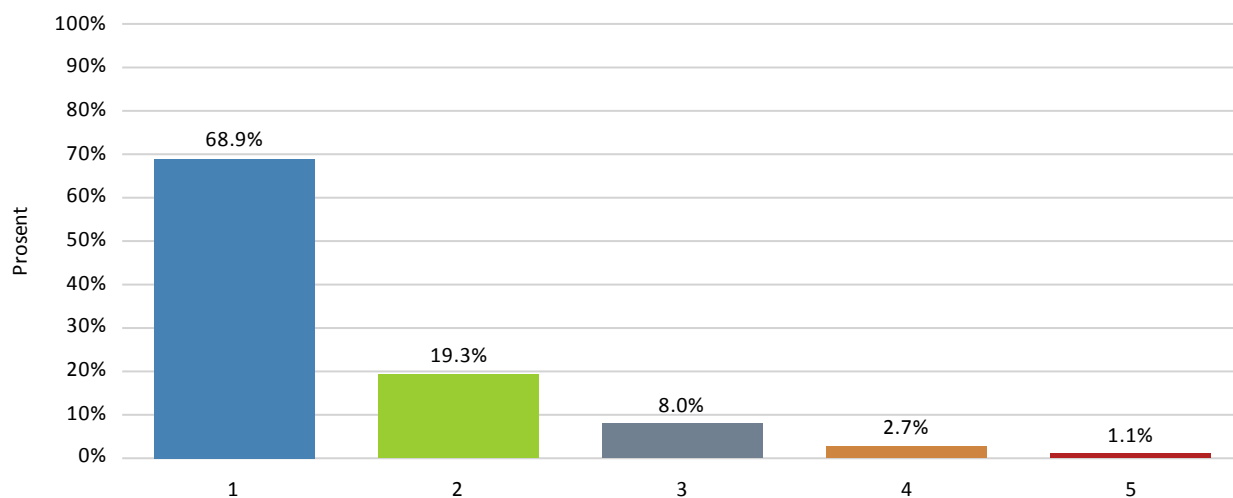
Navn	Antall	Prosent
Nei	598	72,9%
Mild	118	14,4%
Moderat	67	8,2%
Sterk	31	3,8%
Meget sterk	6	0,7%
Sum	820	

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

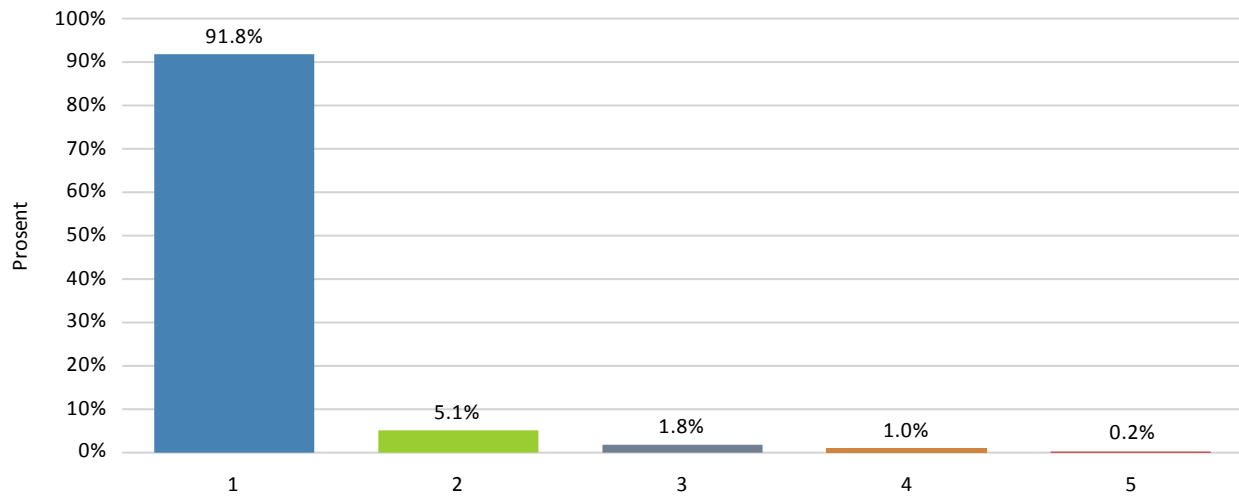
Navn	Antall	Prosent
Nei	689	85,4%
Mild	77	9,5%
Moderat	28	3,5%
Sterk	8	1,0%
Meget sterk	5	0,6%
Sum	807	

Er hunden redd for støyende objekter som støvsuger o.l.?

Navn	Antall	Prosent
Nei	565	68,9%
Mild	158	19,3%
Moderat	66	8,0%
Sterk	22	2,7%
Meget sterk	9	1,1%
Sum	820	

Redd for å gå på glatte / blanke gulv?

Navn	Antall	Prosent
Nei	751	91,8%
Mild	42	5,1%
Moderat	15	1,8%
Sterk	8	1,0%
Meget sterk	2	0,2%
Sum	818	

ANGST FOR ANDRE HUNDER

Hund av samme/større størrelse?

Navn	Antall	Prosent
Nei	516	63,5%
Mild	162	19,9%
Moderat	92	11,3%
Sterk	28	3,4%
Meget sterk	15	1,8%
Sum	813	

Hund av mindre størrelse?

Navn	Antall	Prosent
Nei	621	76,4%
Mild	112	13,8%
Moderat	62	7,6%
Sterk	10	1,2%
Meget sterk	8	1,0%
Sum	813	

ANGST FOR MENNESKER

Fremmed voksen mann?

Navn	Antall	Prosent
Nei	476	58,4%
Mild	162	19,9%
Moderat	103	12,6%
Sterk	51	6,3%
Meget sterk	23	2,8%
Sum	815	

Fremmed voksen kvinne?

Navn	Antall	Prosent
Nei	545	66,8%
Mild	162	19,9%
Moderat	75	9,2%
Sterk	26	3,2%
Meget sterk	8	1,0%
Sum	816	

Fremmede barn?

Navn	Antall	Prosent
Nei	500	61,3%
Mild	160	19,6%
Moderat	93	11,4%
Sterk	39	4,8%
Meget sterk	23	2,8%
Sum	815	

Redd når en ukjent person kommer på besøk?

Navn	Antall	Prosent
Nei	502	62,3%
Mild	166	20,6%
Moderat	91	11,3%
Sterk	31	3,8%
Meget sterk	16	2,0%
Sum	806	

Redd hvis fremmed prøver å klappe hunden?

Navn	Antall	Prosent
Nei	482	58,8%
Mild	167	20,4%
Moderat	103	12,6%
Sterk	48	5,9%
Meget sterk	20	2,4%
Sum	820	

FAMILIEMEDLEMMER

Hunden er redd voksne i familien?

Navn	Antall	Prosent
Nei	813	98,9%
Mild	4	0,5%
Moderat	5	0,6%
Sterk	0	0,0%
Meget sterk	0	0,0%
Sum	822	

Hunden er redd barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Nei	739	92,6%
Mild	38	4,8%
Moderat	14	1,8%
Sterk	4	0,5%
Meget sterk	3	0,4%
Sum	798	

HUNDEN OG BJEFFING

«Hender det at hunden bjeffer på»

Bjeffing på barn i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	522	65,9%
Sjelden	120	15,2%
Av og til	100	12,6%
Ofte	34	4,3%
Svært ofte	16	2,0%
Sum	792	

Bjeffing på voksne i familien?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	514	63,9%
Sjelden	137	17,0%
Av og til	103	12,8%
Ofte	40	5,0%
Svært ofte	10	1,2%
Sum	804	

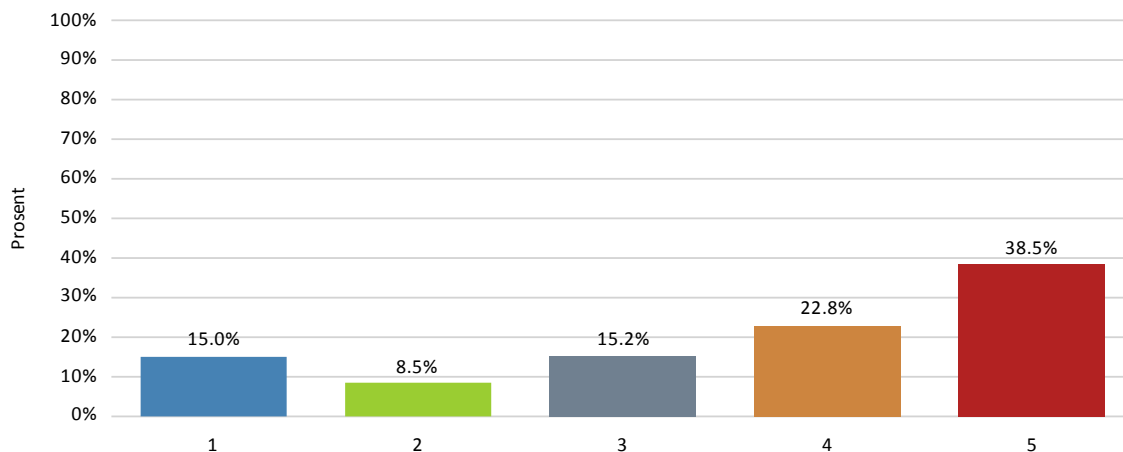
Bjeffing på fremmede barn?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	353	43,5%
Sjelden	175	21,6%
Av og til	161	19,9%
Ofte	80	9,9%
Svært ofte	42	5,2%
Sum	811	

Bjeffing på fremmede voksne?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	301	37,2%
Sjelden	173	21,4%
Av og til	199	24,6%
Ofte	88	10,9%
Svært ofte	48	5,9%
Sum	809	

Bjeffing når det ringer på døra?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	122	15,0%
Sjelden	69	8,5%
Av og til	123	15,2%
Ofte	185	22,8%
Svært ofte	312	38,5%
Sum	811	

Bjeffing når kjente kommer på besøk?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	249	30,9%
Sjelden	128	15,9%
Av og til	149	18,5%
Ofte	135	16,7%
Svært ofte	145	18,0%
Sum	806	

Når fremmede kommer på besøk?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	175	21,4%
Sjelden	111	13,6%
Av og til	162	19,8%
Ofte	164	20,1%
Svært ofte	205	25,1%
Sum	817	

Når noen går forbi bilen?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	467	57,9%
Sjelden	147	18,2%
Av og til	108	13,4%
Ofte	44	5,5%
Svært ofte	41	5,1%
Sum	807	

Bjeffing når noen går forbi hus hage?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	156	19,1%
Sjelden	138	16,9%
Av og til	215	26,4%
Ofte	169	20,7%
Svært ofte	137	16,8%
Sum	815	

I møte med fremmede mennesker (eks. ute på tur)?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	473	58,3%
Sjelden	172	21,2%
Av og til	119	14,7%
Ofte	29	3,6%
Svært ofte	18	2,2%
Sum	811	

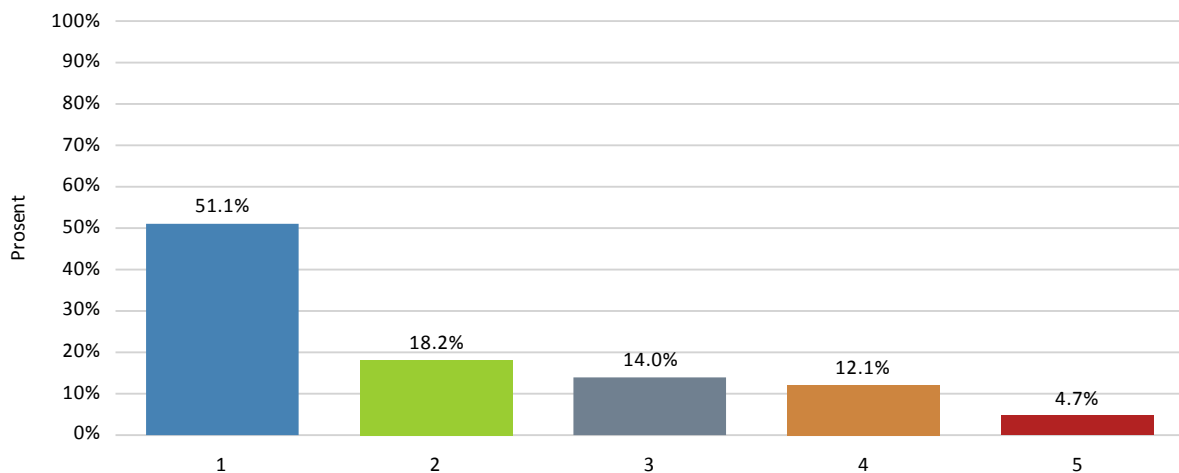
Bjeffing i møte med fremmede hunder?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	351	42,7%
Sjelden	184	22,4%
Av og til	164	20,0%
Ofte	70	8,5%
Svært ofte	53	6,4%
Sum	822	

JAKTATFERD

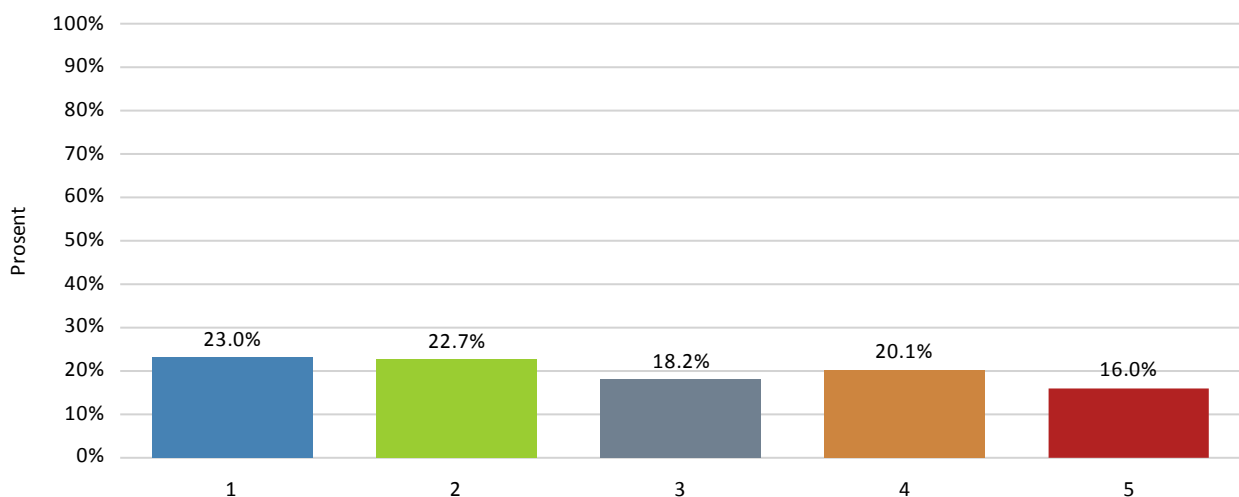
**Hunden viser tegn til jaktatferd (vil løpe etter):
Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare osv)**

Navn	Antall	Prosent
Nei	413	51,1%
Mild	147	18,2%
Moderat	113	14,0%
Sterk	98	12,1%
Meget sterk	38	4,7%
Sum	809	

Når katter eller andre smådyr løper fra den

Navn	Antall	Prosent
Nei	189	23,0%
Mild	186	22,7%
Moderat	149	18,2%
Sterk	165	20,1%
Meget sterk	131	16,0%
Sum	820	

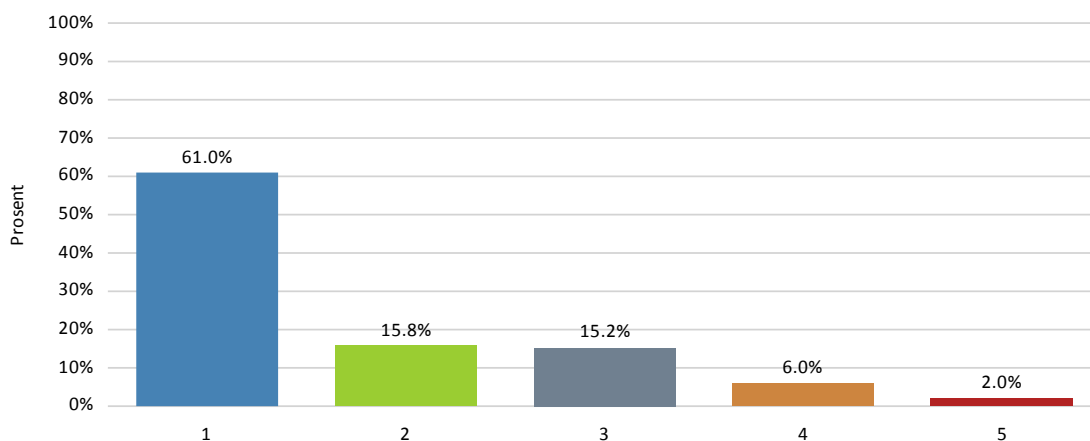
Når joggere/skiløpere/syklister passerer

Navn	Antall	Prosent
Nei	455	55,5%
Mild	146	17,8%
Moderat	106	12,9%
Sterk	74	9,0%
Meget sterk	39	4,8%
Sum	820	

Når barn Leker/løper forbi

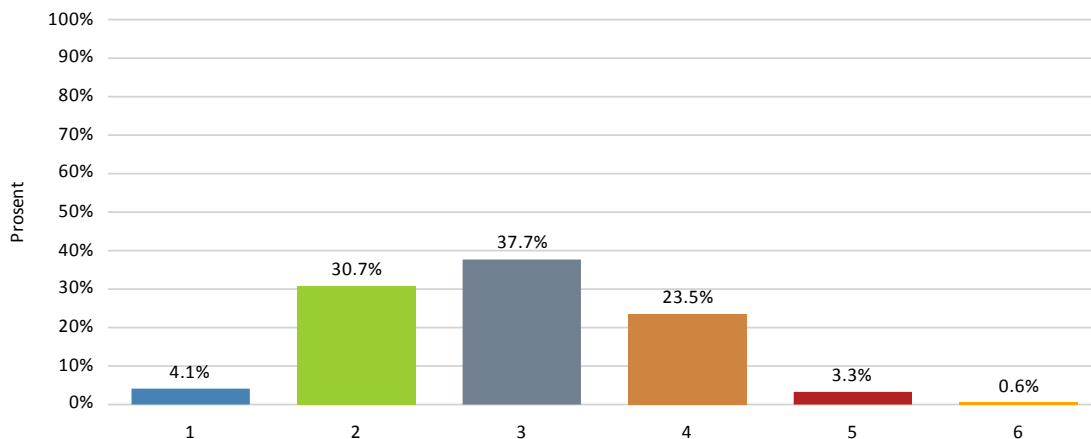
Navn	Antall	Prosent
Nei	392	48,2%
Mild	173	21,3%
Moderat	130	16,0%
Sterk	80	9,8%
Meget sterk	38	4,7%
Sum	813	

Har hunden bærelyst?

Navn	Antall	Prosent
1	497	61,0%
2	129	15,8%
3	124	15,2%
4	49	6,0%
5	16	2,0%
Sum	815	

Hva gjør hunden hvis den får en tøyedokker/"kosedyr" o.l.?

Navn	Antall	Prosent
Får aldri slike leker	34	4,1%
Lite interessert / mister fort interesse	252	30,7%
Leker / "koser seg" med byttet-ødelegges ikke	309	37,7%
Leker / rister - ødelegges etterhvert	193	23,5%
Leker / rister-ødelegges raskt	27	3,3%
Vet ikke	5	0,6%
Sum	820	

Tegn på stress

Stress/ubehag ved bilkjøring?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	590	71,8%
Mild/sjelden	93	11,3%
Moderat/av og til	83	10,1%
Sterk/ofte	43	5,2%
Meget sterk/ofte	13	1,6%
Sum	822	

Sammen med andre hunder?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	568	68,9%
Mild/sjelden	149	18,1%
Moderat/av og til	77	9,3%
Sterk/ofte	25	3,0%
Meget sterk/svært ofte	5	0,6%
Sum	824	

Roer hunden seg seint ned hvis den har blitt stresset?

Navn	Antall	Prosent
Nei, svært raskt	379	46,6%
Relativt raskt	331	40,7%
Moderat	80	9,8%
Ganske seint	20	2,5%
Meget seint	3	0,4%
Sum	813	

Tegn til stress under lek?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	543	66,6%
Mild/sjelden	178	21,8%
Moderat	70	8,6%
Sterk/ganske ofte	20	2,5%
Meget sterk/ofte	4	0,5%
Sum	815	

På nye steder?

Navn	Antall	Prosent
Nei/meget sjelden	523	64,1%
Mild/sjelden	199	24,4%
Moderat/av og til	75	9,2%
Sterk/ofte	16	2,0%
Meget sterk/ofte	3	0,4%
Sum	816	

Hunden er avslappet hjemme

Navn	Antall	Prosent
Stemmer bra	745	91,2%
Stemmer delvis	53	6,5%
Hverken avslappet eller urolig	12	1,5%
Stemmer lite	5	0,6%
Stemmer ikke	2	0,2%
Sum	817	

Svarer hundens mentalitet(gemytt) til de forventningene du hadde da du valgte denne rasen?

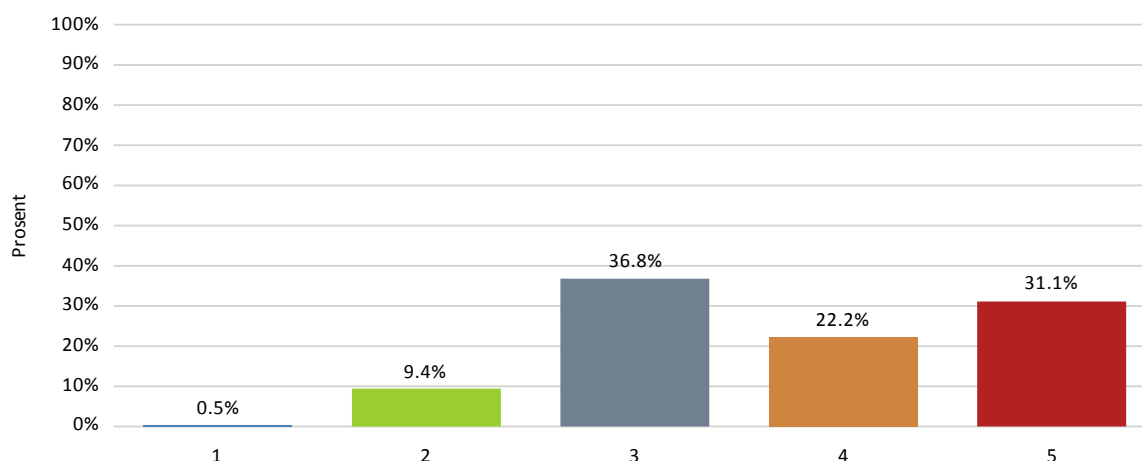
Navn	Antall	Prosent
Ja	728	88,9%
Nei	61	7,4%
Vet ikke	30	3,7%
Sum	819	

Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.)?

Navn	Antall	Prosent
Nei, hunden har ikke slik atferd	701	88,2%
Ja, hyppig biting i poter	35	4,4%
JA, mye slikking forbein	45	5,7%
JA stadig slikking/biting flanke/lår	11	1,4%
JA, jager hale meget ofte	3	0,4%
Ja, annet	24	3,0%
Sum	795	

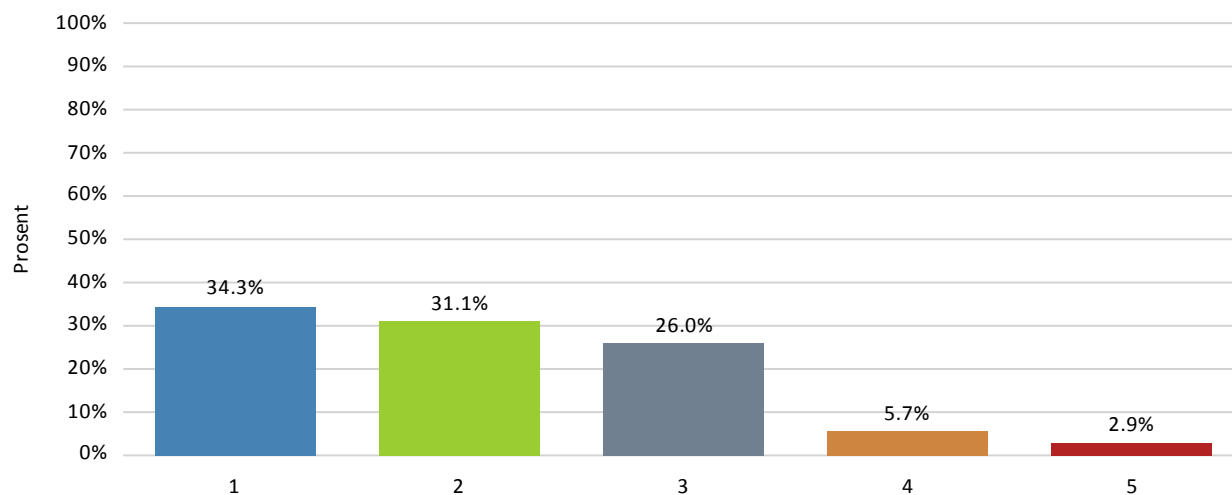
TIL SLUTT NOEN «ANDRE ATFERDSTREKK» 😊

Er hunden glad i mat?

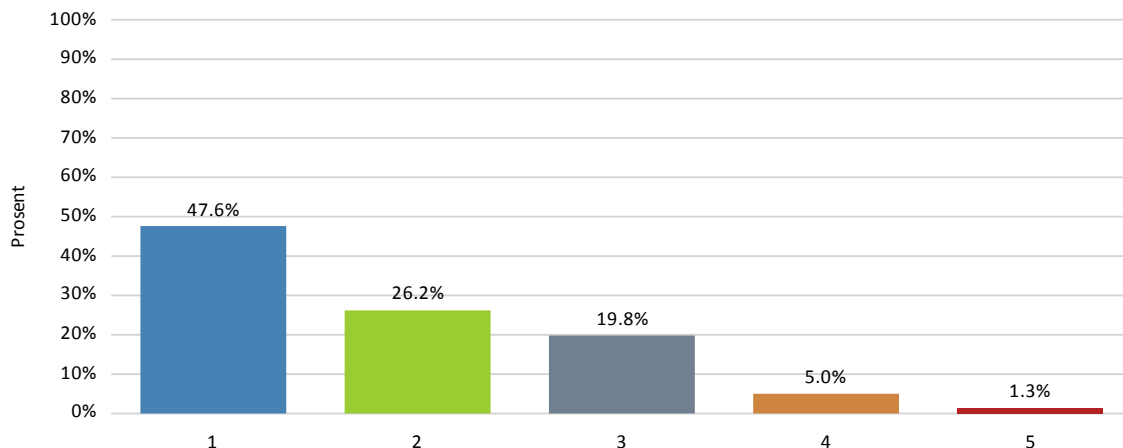
Navn	Antall	Prosent
Meget dårlig appetitt	4	0,5%
Liten appetitt/ - kresen	78	9,4%
Helt vanlig appetitt	304	36,8%
Ganske stor appetitt	183	22,2%
Ekstremt matglad!	257	31,1%
Sum	826	

Hender det at hunden stjeler mat?

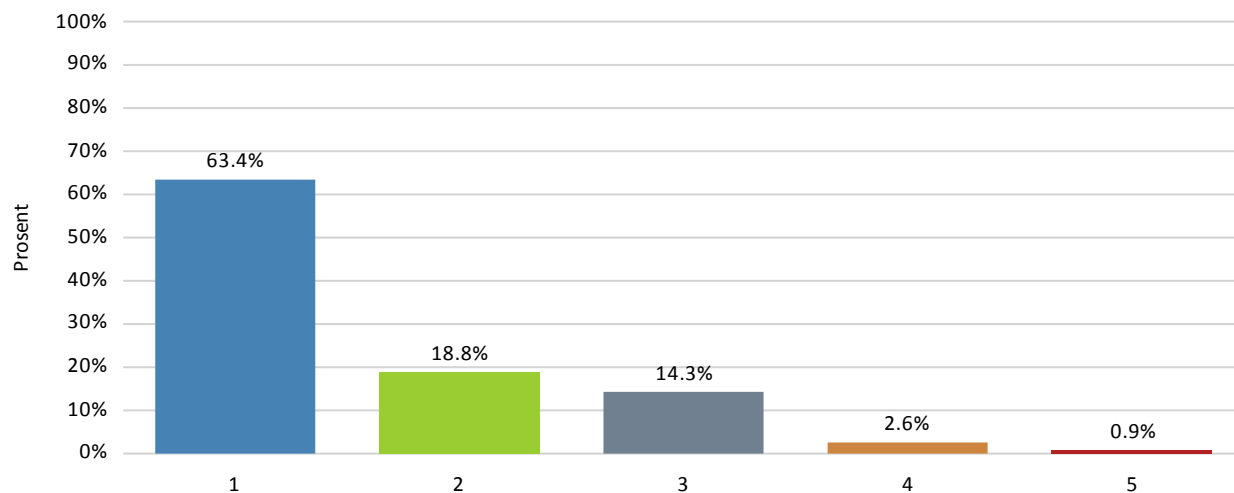
Navn	Antall	Prosent
Aldri	283	34,3%
Sjelden	256	31,1%
Av og til	214	26,0%
Ofte	47	5,7%
Meget ofte	24	2,9%
Sum	824	

Hvis den får mulighed; hender det at hunden spiser møkk/afføring?

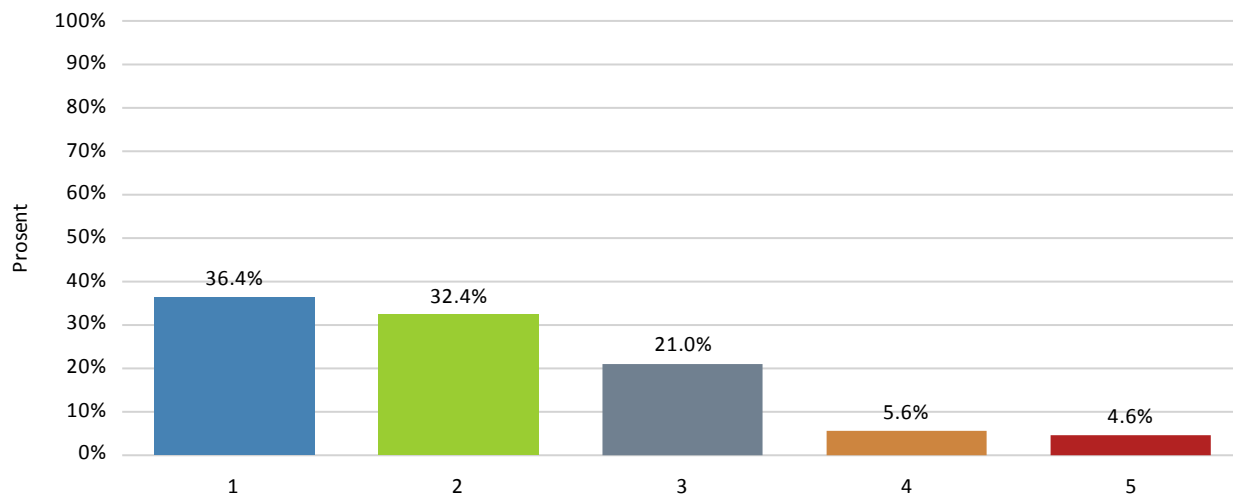
Navn	Antall	Prosent
Aldri	389	47,6%
Sjelden	214	26,2%
Av og til	162	19,8%
Ofte	41	5,0%
Meget ofte	11	1,3%
Sum	817	

Hvis den får mulighed; hender det at hunden ruller seg i møkk/afføring?

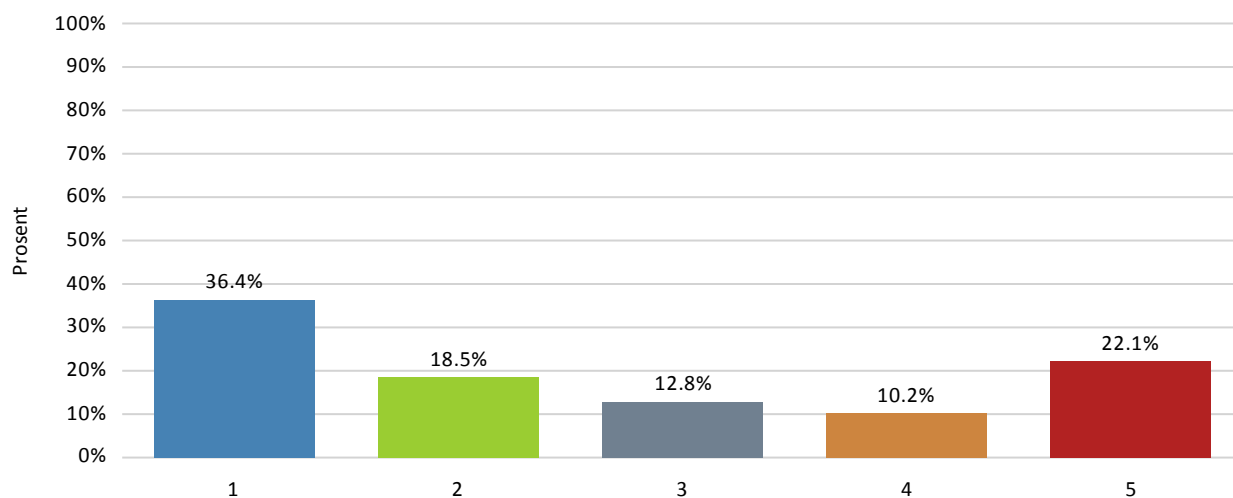
Navn	Antall	Prosent
Aldri	519	63,4%
Sjelden	154	18,8%
Av og til	117	14,3%
Ofte	21	2,6%
Meget ofte	7	0,9%
Sum	818	

Er hunden glad i å svømme?

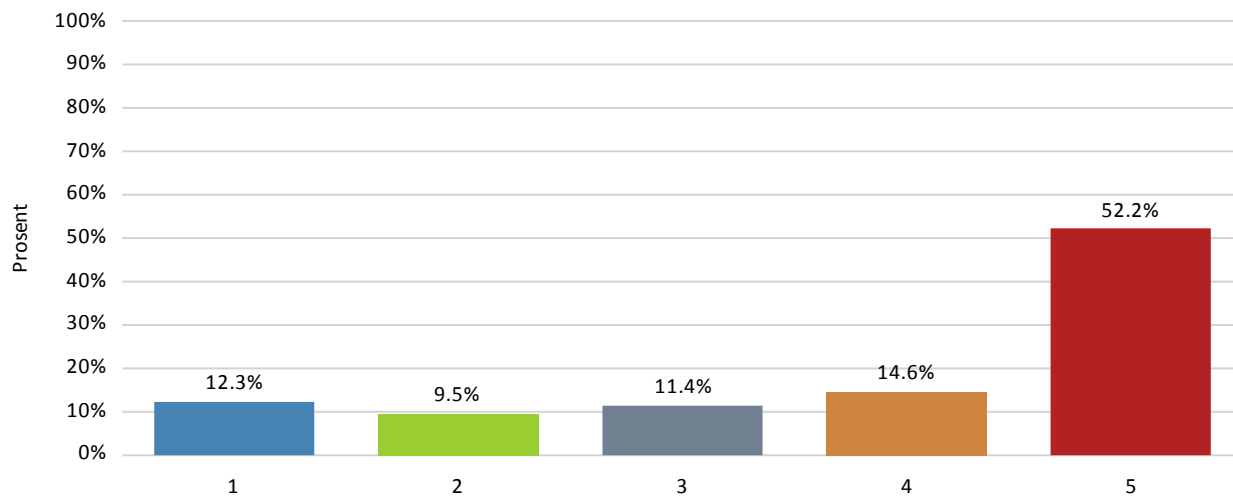
Navn	Antall	Prosent
Absolutt ikke	291	36,4%
Lite glad i vann	259	32,4%
Svømmer av og til	168	21,0%
Glad i å svømme	45	5,6%
Veldig glad i å svømme	37	4,6%
Sum	800	

Sover hunden din i sengen?

Navn	Antall	Prosent
Aldri	299	36,4%
En sjelden gang	152	18,5%
Av og til	105	12,8%
Ofte	84	10,2%
Meget ofte	182	22,1%
Sum	822	

Får hunden ligge i vanlig sofa?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	101	12,3%
Nei, sjelden	78	9,5%
Av og til	94	11,4%
Ofte	120	14,6%
Meget ofte	430	52,2%
Sum	823	

Oppsummering

Generell del

1. I undersøkelsen kom det inn 835 besvarelser. I forhold til de ca 4850 shelties som er registrert i NKK siste 10 år (2003-2012) utgjør det en «svarprosent» på rundt 17,2%. Antall svar kan variere litt fra spørsmål til spørsmål da ikke alle har svart på alle spørsmål.
2. Andelen tisper var 58% og hanner 42%.
3. 9,6% av hundene var kastret, litt flere hannhunder (42) enn tisper (38). De fleste var kastret av helseårsaker (65%), 12% av atferdsårsaker. Det var en tendens til at flere hannhunder var kastret pga atferd (8 stykk) i forhold til tisper (1)
4. Det ble gitt svar på 85 hunder som er gått bort. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 8,4 år. Det ser ut til at ledd/skjelettproblemer og kreft er blandt de vanligste årsakene som bidrar til død.
5. 29% har 1 eller flere hunder i tillegg, 21% har også katt.
6. Eierne er generelt sett meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og blodprøver for å støtte forskningen på rasen

Helse

- Ca 90% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca 8% vurderte hundens helse til middels. Ca 1 prosent karakteriserte helsen som dårlig/ meget dårlig.
- Ca 13% responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre
- Kløe/hudirritasjon oppgitt hos 56 hunder
- Hyppig ørebetennelse hos bare 5 hunder
- Allergi er verifisert hos 12 hunder, dobbelt så mange har symptomer
- 23 hunder (2,7%) er registrert med våteksem
- Det er registrert en god del tilfeller av tannmangel (14%), og melketenner som ikke fjernes av seg selv (13%) i rasen.
- 130 hunder (16%) hadde hatt «vedvarende eller alvorlige» fordøyelsesproblemer. Det er hyppig diaré og oppkast som er vanligst.
- Ca 15% av eierne bruker fersk fôr / matrester enten «ofte» eller «daglig», tilsvarende gis tyggesaker ofte eller daglig til 30% av hundene i rasen
- 37 eiere (4,5%) oppgir at de har hatt symptomer på hjertesykdom på hunden, dette er noe høyere enn det som er vanlig
- 30 eiere rapporterte om symptomer fra luftveiene på hundene
 - Kennelhoste (18) og nesekatarr (10), er de vanligste rapporterte enkeltårsakene. Nesemidd er registrert hos 38 hunder.
- Øyesykdommer er registrert hos ca 16% (133) av hundene.
 - Det er registrert øyebetennelse hos 76 hunder, men de fleste meget sjelden
 - Det er registrert bare 28 tilfeller av sykdommer knyttet til øyelokk, hyppigst er ekstra øyehår
- De fleste eiere oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn (92%), mens 53 eiere mener at synet er noe nedsatt. 12 eiere mener hunden ser dårlig.
- 62 hunder er oppgitt med CEA
- For 13,1% av hundene oppgis det problemer i ledd/muskel skjelett (109 hunder)
 - Artrose er registrert hos 53 hunder
 - Korsbåndskade er registrert hos 2 hunder
 - Patella-luksasjon er registrert hos 9 hunder
- Ca 26% av hundene (218 hunder) i undersøkelser er HD røntget, 16% av disse har HD.
- Det er oppgitt av 77 av hundene er AD-røntget, 68% er fri.
- Det er registrert epilepsi-lignende tilfeller / epilepsi hos 11 hunder, døvhet hos 13 hunder.

- Noen eiere oppgir anmerkninger på reproduksjonsorganer hos hannhundene. De fleste gjelder forhudskatarr (20 hannhunder; 6% av hannhundene).
- 29% av tispene (138 tisper) har hatt valper.
- Hos tisper er det innbilt svangerskap (47 tisper; 10%) og livmorbetennelse (23 tisper, ~5%) som er de hyppigste registreringene.
- 11 eiere har krysset av for at hunden har urinveisproblemer;
 - Urinveisinfeksjon/blærekatarr er registrert hos 40 hunder (5%)
 - Høye urinverdier hos 11 hunder (~1%)
- Det er registrert hormonelle sykdommer hos 18 hunder, 12 av disse med hypotyreose
- Det er registrert 96 anmerkninger angående kreftsykdom/kuler. De fleste (36 stykk) er svulster i hud, men 24 tilfeller av svulster i reproduksjonsorganer og 13 stykk «annet» er registrert.
- Dødsårsaker er oppgitt hos 86 hunder. Det er ledd/skjelett, kreft og «alder» som har de fleste anmerkningene. Nyreproblemer og hjerteproblemer er også relativt høyt på listen.

Atferd

- 91% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 8% er middels fornøyd, mens ca 1 % vurderer den til dårlig.
- De fleste oppfatter hundene som glade (98% riktig/meget riktig), 79% som trygge (riktig/meget riktig), og 47% som tøffe
- 25% karakteriseres som pysete i noen situasjoner (riktig/meget riktig)
- 44% synes hunden bjeffer i meste laget
- Ca 8% av hunden kan vise aggressive signaler («ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd, men det er få som sluss når de er løse.
- Frekvensen av hunder som har bitt andre hunder er ikke spesielt høy (~1%).
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne fremmede er lav, rundt 3,4%.
- c 4,5% av hundene kan vise tegn til aggresjon dersom fremmede forsøker å klappe hunden.
- Ca 11,5% av hundene ser ut til å ha relativt sterk/meget sterk angst for høye smell/skudd, mens ca 17% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- Ca 1,6% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme
- Rundt 17% av hundene bjeffer ofte på fremmede voksne
- 61% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- ca 37,5% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage
- Ellers vil 17% «ofte eller svært ofte» løpe etter vilt, mens rundt 36% vil gjerne løpe etter katter
- 8% av hundene har sterk/meget sterk bærelyst
- Ca 18% viser tendens til ulike repeterende «aktiviteter», 35 oppgir at hunden har en tendens til å bite i potene, 45 oppgir tendens til å slikke forbein; 11 biter i flankene, 3 har tendens til halejaging og 24 oppgir «annet»

Arbeidet videre – samarbeid – forskning?

Klubben har nå fått en god oversikt over forekomsten av en del helse og atferds-utfordringer i rasen. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen.

Eierne er stort sett fornøyd med hundens helse og atferd. Det finnes likevel enkelte utfordringer som klubben kan vurdere å følge med på og vurdere om man skal se nærmere på. For sheltie ser det ut til at det er noen utfordringer knyttet til tenner. Det er også en del fordøyelsesproblemer, og en del hunder med leddproblemer / artrose. En god del hunder er også registrert med urinveisbetennelse og høye nyreverdier.

På atferdssiden er det færre anmerkninger enn på fysisk helse. En del hunder har en tendens til repeterende aktiviteter, men ellers er det ikke spesielle anmerkninger sett i forhold til andre raser.

Ved Veterinærhøgskolen vil vi kunne bistå med hjelp og kompetanse, og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger kan en diskutere om det er mulig å få til et samarbeid. Dersom klubben ønsker å gå dypere inn i en problemstilling som er registrert i helseundersøkelsen, for å vite mer om den, er det selvsagt mulig å henvende seg til eierne i helseundersøkelsen på nytt (de som har sagt ja til at vi kan henvende oss) og stille utfyllende spørsmål. Pga konfidensialiteten er det selvsagt Veterinærhøgskolen som må gjøre dette.

Når det gjelder **sykdommer med arvelig disposisjon** har vi som dere er kjent med en stor aktivitet innenfor forskning innenfor en rekke sykdommer, der målsettingen er å bidra til å skaffe ny kunnskap og evt bidra til å utvikle gentester for arvelige sykdommer. NVH har gode internasjonale samarbeid slik at vi lett vil samarbeide med forskergrupper i andre land. Klubben har i lengre tid vært engasjert i et stort prosjekt på PRA, så dere er kjent med at ting tar tid og krever en langsiktig og god oppfølging. Dersom klubben likevel ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger etter å ha sett gjennom resultatene fra undersøkelsen stiller vi gjerne på et møte for å diskutere muligheter for et samarbeid.

Med tanke på **moderne genforskning** har en stadig bedre muligheter til å bidra til å gjøre viktige gjennombrudd, både når det gjelder sykdommer med enkel nedarving og mer komplekse sykdommer. For tiden arbeider vi en del med nyreproblemer og hypotyreose hos andre hunderaser.

Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten. Dersom vi i fremtiden velger å lage en oversikt over forekomsten av sykdommer/atferd i ulike raser kan frekvensene fra sheltie bli en del av en slik oversikt sammen med mange andre raser.

Jeg vil til slutt takke alle som har besvart undersøkelsen og takke klubben for et godt samarbeid.

Oslo 24/01-2015

Frode Lingaas